

สภานการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
เขตการศึกษา ๗

นายศุภชัย พว

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานินพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๓๔

ISBN 974-578-958-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017398 | 10312560

STATE OF SCIENCE INSTRUCTIONAL ORGANIZATION IN SECONDARY SCHOOLS
IN THE PROJECT OF EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXTENSION AT THE LOWER
SECONDARY EDUCATION LEVEL, EDUCATIONAL REGION SEVEN

Mr. Suparchai Tawee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

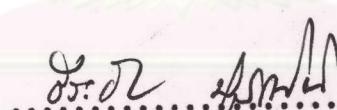
ISBN 974-578-958-5

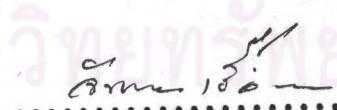
หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
 เนตการศึกษา ๗
 โดย นายศุภชัย ทวี
 ภาควิชา มัธยมศึกษา^๑
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. จันทร์เพ็ญ เรืองนา^๒

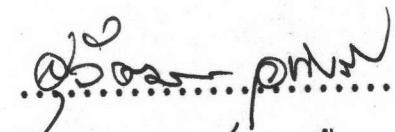
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น^๓
 ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชราภัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริราช พุรณิชติ)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
 (รองศาสตราจารย์ ดร. จันทร์เพ็ญ เรืองนา)

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวนานา อุทัยรัตน์)

ศุภชัย ทวี : สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 7 (STATE OF SCIENCE INSTRUCTIONAL ORGANIZATION IN SECONDARY SCHOOLS IN THE PROJECT OF EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXTENSION AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL, EDUCATIONAL REGION SEVEN) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จันทร์เพ็ญ เข็อพานิช, 143 หน้า ISBN 974-578-958-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 7 ประจำการเป็นครุวิทยาศาสตร์ จำนวน 168 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม ชื่อผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาแจกแจงความถี่และคำนวณค่าร้อยละ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สภาพการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 7 มีลักษณะเฉพาะที่สำคัญดังนี้คือ มีการจัดการเรียนการสอนทั้งแบบให้เรียนในโรงเรียนเต็มเวลาและแบบให้เรียนในโรงเรียน 3 วัน เรียนตัววิถีตอน 2 วันต่อสัปดาห์ สำหรับวิชา วิทยาศาสตร์ให้นักเรียนเรียนในห้องเรียน 3 คาบต่อสัปดาห์ให้ศึกษาด้วยตนเอง 1 คาบต่อสัปดาห์ โดยที่ครุวิทยาศาสตร์ใช้วิธีสอนหลากหลายวิธี ส่วนการให้ศึกษาด้วยตนเองนั้นให้ทำแบบฝึกหัด ศึกษาค้นคว้าและการทดลองบางเรื่อง การสอนเน้นการส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การสอนชื่อมเลริมครูสอน ด้วยตนเอง ส่วนการประเมินผล ครูส่วนใหญ่ได้ผลลัพธ์ด้วยชี้อีก ตรวจสอบผลงานและสังเกตการปฏิบัติ จำนวนนักเรียนที่ได้ผลการเรียน 0 หรือ ร มีไม่เกิน 20%

สำหรับปัญหาสำคัญที่พบ ครูไม่มีแนวทางในการใช้หลักสูตร สอนไม่ครบถ้วนตามหลักสูตร ขาดลื้อการเรียนการสอน และขาดยานพาหนะในการติดตามผลการเรียนที่บ้าน

ภาควิชา	มัธยมศึกษา
สาขาวิชา	การศึกษาวิทยาศาสตร์
ปีการศึกษา	2533

ลายมือชื่อนิสิต *นันท์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *ดร. สมชาย ใจดี*
หมายเหตุ: ระบุชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาไว้ในแบบฟอร์มนี้

SUPARCHAI TAWEE : STATE OF SCIENCE INSTRUCTIONAL ORGANIZATION IN SECONDARY SCHOOLS IN THE PROJECT OF EDUCATIONAL OPPORTUNITY EXTENSION AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL, EDUCATIONAL REGION SEVEN.
THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.CHANPEN CHUAPHANICH, Ed.D., 143 PP.
ISBN 974-578-958-5

The purpose of this research was to study state and problems of science instructional organization in secondary schools in the project of educational opportunity extension at the lower secondary education level, educational region seven. The population were 168 science teachers. The instrument was the questionnaire constructed by the researcher. The data were analyzed by means of frequency and percentage. The results of this research were as follows:

The main instructional characteristic of the secondary schools in the project of educational opportunity extension at the lower secondary education level, educational region seven were that: the instruction were managed both full time and part time in school. For part time instruction, students studied in school three days and out of school two days per week. For science instruction, the students had class three periods and independent study one period per week. Science teachers used many teaching methods. For independent study, the students had to do exercise, report and experiment in some topic. Science process skills of students was emphasized in the instruction. Most of science teachers evaluated the students' achievement by using paper and pencil test, checking the assignment and observing their performance. The number of students who received grade zero or incomplete was not more than 20 percents.

The major problems found were that science teachers had no guideline for implementing curriculum, could not complete teaching the whole curriculum, lacked of instructional media and lacked of transportation for following up students' independent study at home.

ศูนย์วิทยบรังษักษ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา มัธยมศึกษา
สาขาวิชา การศึกษาวิทยาศาสตร์
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนักศึกษา Suparchai Tawee
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Chanpen Chuaphanich
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาawan

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. จันทร์เพ็ญ เสือพาณิช ที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอรบกวนขอพระราชทานอย่างสูง สำหรับความเมตตา กรุณาของอาจารย์ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอรบกวนพระราชทาน รองศาสตราจารย์ ดร. ชีระชัย ปูรมโพธิ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา อุทัยรัตน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

ขอรบกวนพระราชทานผู้ทรงคุณวุฒิกท่าน ที่ได้กราสละเวลาตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ในการสร้างและปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ขอรบกวนพระคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครุ-อาจารย์ ที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและตอบแบบสอบถาม อันทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่นำมาใช้ประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างมาก ขอรบกวน คุณหนรัตน์ เวชพนน และเพื่อนๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งตลอดมา ขอรบกวนพระคุณที่วิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้ทุนในการทำการวิจัยบางส่วนในครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอรบกวนขอพระราชทาน คุณพ่อ คุณแม่ พี่ๆ ที่เคยறรักทุกท่าน ที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนในด้านการเรียน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอรบกวนพระคุณของครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

ศุภชัย ทวี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๒
กิตติกรรมประกาศ	๓
สารนี้ถูกตราไว้	๔
 บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความหมายเกี่ยวกับความเสมอภาคทางการศึกษา	8
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	9
การจัดการเรียนการสอนแบบกึ่งระบบโรงเรียน	14
การจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น	38
การกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย	39
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
การวิเคราะห์ข้อมูล	42

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
การนำเสนอข้อมูล	43
1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
5 สรุปการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ	82
สรุปการวิจัย	82
อภิปรายผลการวิจัย	89
ข้อเสนอแนะ	99
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	111
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	112
ภาคผนวก ข รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการขยายโอกาส ทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เนื้อหาการศึกษา 7 ที่เป็นกลุ่มประชากร	114
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	117
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	123
ประวัติผู้เขียน	143

คุณธรรมแห่งมหาวิทยาลัย
วุฒิศาสตร์

สารบัญตารางปีงบประมาณ

หน้า

ตารางที่

1	จำนวนข้อกรายงานแบบสอบถาม	41
2	จำนวนและค่าร้อยละของประชากรจำแนกตามสถานภาพ	45
3	จำนวนและค่าร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะการจัดการเรียน การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในด้านการใช้หลักสูตร	47
4	จำนวนและค่าร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะการจัดการเรียน การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ..	50
5	จำนวนและค่าร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะการจัดการเรียน การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในด้านการวัดและประเมินผล	58
6	จำนวนและค่าร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะการจัดการ เรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในด้านการใช้หลักสูตร	61
7	จำนวนและค่าร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะการจัด การเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน	63
8	จำนวนและค่าร้อยละของประชากรจำแนกตามลักษณะการจัดการ เรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ในด้านการวัดและประเมินผล	70
9	ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาในด้านการใช้หลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ใน โรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น	72
10	ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา วิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการ ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	75
11	ข้อเสนอแนะการแก้ปัญหาในด้านการวัดและประเมินผลวิชาวิทยาศาสตร์ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น	79